ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 10. 4. 2013 návrh **předsedy Okresního soudu v Ostravě** na zahájení řízení o nezpůsobilosti vykonávat funkci soudce ze dne 17. 1. 2013, proti **JUDr. K. Š.,** soudkyni Okresního soudu v Ostravě, zastoupené JUDr. Zdeňkou Polákovou, advokátkou se sídlem Opletalova 608/2, Havířov a rozhodl

takto:

Podle ustanovení § 91 písm. c) zákona č. 6/2002 Sb., v platném znění,

JUDr. K. Š.,

narozena X, bytem H. 3031, F.
soudkyně Okresního soudu v Ostravě,

není způsobilá

k výkonu funkce soudce, neboť byla v posledních 5 letech před podáním tohoto návrhu nejméně třikrát pravomocně uznána vinnou kárným proviněním a tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jejího dalšího setrvání v soudcovské funkci.

Odůvodnění:

I. Obsah návrhu

Navrhovatel podal v souladu s § 91 odst. 1 písm. c) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů, v platném znění (dále jen „zákon o soudech a soudcích“) návrh na zahájení řízení o nezpůsobilosti JUDr. Š. vykonávat funkci soudkyně, neboť dle jeho názoru byla v posledních 5 letech před podáním tohoto návrhu nejméně třikrát pravomocně uznána vinnou kárným proviněním a tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jejího dalšího setrvání v soudcovské funkci.

V odůvodnění návrhu odkázal na obsah rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 11 Kss 9/2009 ze dne 30. 6. 2011, kterým byla JUDr. Š. uznána vinnou ze spáchání dvou kárných provinění, a dále na rozhodnutí téhož soudu sp. zn. 11 Kss 4/2012 ze dne 7. 11. 2012, kterým byla uznána též vinnou ze spáchání kárného provinění. Dle navrhovatele existují důvodné skutečnosti zpochybňující důvěryhodnost jejího dalšího setrvání v soudcovské funkci. Tyto skutečnosti spatřuje zejména v tom, že předmětná rozhodnutí kárného senátu jsou z nedávné doby, soudkyně byla za tři kárná provinění postižena v období předchozího 1,5 roku od podání tohoto návrhu. JUDr. Š. se dopouštěla pochybení, za která byla uznána kárně odpovědnou od května 2008 do dubna 2012. K nápravě nevedlo ani opakované podávání návrhů na zahájení kárných řízení, před spojením věcí soudem jich bylo podáno celkem pět. JUDr. Š. nemá potíže pouze s průtahy při projednávání věcí, prodlevy v řízení jsou často důsledkem neodborného posouzení věci a nedodržování základních pravidel řízení, jak to bylo konstatováno i v odůvodnění rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 4/2012.

JUDr. Š. vykonává funkci soudkyně 27 let. Podle navrhovatele se po celou tuto dobu potýká s problémy s vlastní organizací práce. Byla jí vytýkána ztráta spisů, průtahy při vyhotovování rozhodnutí i v řízení samém. Navrhovatel zdůraznil, že tyto problémy ji provázely na všech soudech, na kterých jako soudkyně působila (Okresní soud ve Frýdku – Místku, Krajský soud v Ostravě – úsek občanskoprávní, obchodní - konkurzní, Okresní soud v Ostravě). Ze strany předsedy Okresního soudu ve Frýdku – Místku jí byla v minulosti dvakrát udělena výtka za nedostatky v práci soudce a zjištěné průtahy (1993, 1996). Dále byla shledána dvakrát vinnou rozhodnutím kárného senátu Vrchního soudu v Olomouci (16. 10. 2000, 5. 10. 2001). Další rozhodnutí kárného senátu Vrchního soudu v Olomouci, kterým byla uznána vinnou z kárného provinění za opětovnou ztrátu soudních spisů a uvedení nepravdivých skutečností Policii ČR, bylo v odvolacím řízení změněno Nejvyšším soudem (16. 1. 2003), soudkyně byla uznána též vinou, avšak bylo zmírněno uložené kárné opatření. V roce 2008 byly s kárně obviněnou soudkyní ústně projednávány průtahy v řízení ze strany vedení Okresního soudu v Ostravě.

Na základě vyhodnocení výše uvedených informací se navrhovatel domnívá, že JUDr. Š. je nezpůsobilá vykonávat funkci soudkyně podle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích.

II. Vyjádření soudkyně k návrhu na zahájení řízení

JUDr. Š. s tvrzeními navrhovatele nesouhlasila, označila je za lživé, vyjadřující despekt a pohrdání její činností. Domnívá se, že kárná řízení jsou důsledkem negativního postoje vedení Okresního soudu v Ostravě vůči její osobě. Dle jejího názoru kárná provinění, která byla konstatována v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu sp. zn. 11 Kss 9/2009 a 11 Kss 4/2012, nezpochybňují její další setrvání ve funkci soudkyně. Domnívá se, že podmínky použití § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích v jejím případě nejsou splněny.

Soudkyně uvádí, že je vůči ní veden systematický úřednický teror, který trvá nejméně od února 2009. Proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 11 Kss 4/2012 podala ústavní stížnost, která však byla rozhodnutím ze dne 5. 3. 2013 odmítnuta.

Odmítnutí je dle jejího názoru nešťastné. Využívá proto opakovaně svého práva k podání návrhu na položení předběžných otázek u Soudního dvora Evropské unie (dále též „ESD“) dle čl. 234 Smlouvy o založení Evropského společenství a práva na podání návrhů na obnovu obou předchozích kárných řízení vedených pod sp. zn. 11 Kss 9/2009 a 11 Kss 4/2012. Zároveň navrhuje vstup veřejného ochránce práv do nyní probíhajícího řízení, i do řízení o návrhu na obnovu výše uvedených řízení.

V rámci obrany v tomto řízení kárně obviněná soudkyně namítá příliš obecný charakter skutkové podstaty kárného provinění dle § 87 zákona o soudech a soudcích, které umožňuje příliš extenzivní výklad, extenzivní správní uvážení a soudcovskou libovůli. Důsledkem je popření právní jistoty, ohrožení či popření naplnění zásady nulla poena sine lege. Nejsou jasně upraveny podmínky žalovatelnosti kárných provinění. To vyvolává otázku splnění podmínek pro aplikaci § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích.

JUDr. Š. k důvodům návrhu na položení předběžných otázek ESD dle čl. 234 Smlouvy o založení EU uvedla, že povinnost k zahájení řízení o předběžných otázkách je dána, neboť otázky komunitárního práva jsou relevantní pro řešení daného případu, neexistuje ustálená judikatura Soudního dvora Evropské unie k dané otázce, výklad a správná aplikace komunitárního práva není naprosto zjevná. Konkrétně požádala o položení následujících otázek:

1) Zda je, z hlediska komunitárním právem upraveného principu legality veřejné moci, z hlediska komunitárním právem upravené otázky právní jistoty, z hlediska komunitárním právem upravené otázky nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty (zde kárná provinění), s přihlédnutím k obecně platné zásadě nulla poena sine lega, možné, aby obecná úprava skutkové podstaty kárného provinění podle § 87 zákona č. 6/2002 Sb. v sobě absorbovala zvláštní skutkové podstaty kárných provinění, anebo zda to není možné a zda úprava podle současného znění uvedeného ustanovení představuje ohrožení či popření právní jistoty, rozpor s obecně platnou zásadou nulla poena sine lege, ohrožení či popření požadavku nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty (zde kárná provinění), dále umožnění příliš extenzivního výkladu a správního uvážení, soudcovské libovůle, to vše i z hlediska předvídatelnosti soudních rozhodnutí.
2) Pro případ takové odpovědi na otázku ad 1) shora, že je nepřípustné, aby obecná skutková podstata kárného provinění dle současného znění § 87 zákona o soudech a soudcích v sobě absorbovala zvláštní skutkové podstaty kárných provinění, a že úprava dle citovaného zákonného ustanovení ohrožuje či popírá právní jistotu z některých výše uvedených důvodů, zda je z hlediska komunitárním právem upraveného principu legality veřejné moci, z hlediska otázky právní jistoty, z hlediska nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty (zde kárná provinění) možné, aby v souladu s komunitárním právem byly dány podmínky pro aplikaci ustanovení § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích, nebo zda dle komunitárního práva podmínky takové aplikace nejsou dány a aplikace tohoto ustanovení by v uvedeném znění znamenala ohrožení či popření právní jistoty, rozpor s obecně platnou zásadou nulla poena sine lege, ohrožení či popření požadavku nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty.

3) Zda úprava dle současného znění § 9, § 13, § 16 zákona č. 7/2002 Sb. je v souladu s komunitárním právem upraveným principem legality veřejné moci, nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty.
4) Zda je možné, aby z hlediska komunitárním právem upraveného principu legality veřejné moci, práva na podávání řádných opravných prostředků proti soudním rozhodnutím, s přihlédnutím k existujícímu právu na podání řádných opravných prostředků soudci v kárných řízeních, vedených v dalších členských státech Evropské unie, úprava dle současného znění § 21 zákona č. 7/2002 Sb. nepřipouštěla řádný opravný prostředek. Zda odepření práva na podání řádného opravného prostředku je porušením práva na spravedlivý proces.
5) Zda dosavadní absence implementace ustanovení antidiskriminačních předpisů, např. směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. 11. 2000, kterou se zavádí obecný rámec pro rovné zacházení v práci a zaměstnání, a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/73/ES ze dne 23. 9. 2002, o uplatňování zásady rovného zacházení s muži a ženami v souvislosti s pracovními podmínkami, do ustanovení zákona č. 6/2002 Sb. brání přímé aplikovatelnosti směrnic v kárném procesu u Nejvyššího správního soudu České republiky dle zvláštních zákonů č. 6/2002 Sb. a č. 7/2002 Sb., nebo zda je zde dána přímá aplikovatelnost antidiskriminačních směrnic ES.

III. Průběh ústního jednání, dokazování

V úvodu ústního jednání dne 10. 4. 2013 kárný senát rozhodl o procesních návrzích JUDr. Š. vznesených před jednáním v písemném podání ze dne 18. 2. 2013, a to o návrhu na přerušení řízení za účelem vyčkání rozhodnutí o ústavní stížnosti podané proti rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 11 Kss 4/2012, dále o návrhu na přistoupení veřejného ochránce práv do probíhajícího řízení o její způsobilosti vykonávat funkci soudkyně. Návrh na přerušení řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu byl zamítnut, neboť Ústavní soud o stížnosti JUDr. Š. v uvedené věci dne 5. 3. 2013 rozhodl, usnesením sp. zn. I. ÚS 562/13 její návrh odmítl. K návrhu na vstup veřejného ochránce práv do tohoto řízení kárný senát konstatoval, že veřejný ochránce práv je aktivně legitimován zahájit řízení proti jakémukoliv soudci dle zákona č. 7/2002 Sb., v probíhajícím řízení však není navrhovatelem. Zákon č. 7/2002 Sb. institut přistoupení dalšího účastníka do řízení nezná, v tomto směru takový postup nepřipouští ani přiměřeně použitelný trestní řád. I tento návrh byl proto zamítnut.

Poté navrhovatel přednesl návrh shodně s výše citovaným písemným vyhotovením, plně odkázal na jeho odůvodnění.

Obhájkyně JUDr. Š. namítla, že nejsou dány zákonné podmínky pro vydání rozhodnutí o vyslovení nezpůsobilosti dle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích. Nesouhlasila s obsahem citovaných rozhodnutí kárného senátu, kterými byla v minulosti JUDr. Š. shledána vinnou kárným proviněním. Z její strany nedošlo k jednání, které by zpochybňovalo důvěryhodnost justice, účastníci řízení nebyli nijak poškozeni. Soudkyně byla vystavena šikanóznímu jednání navrhovatele, kárný senát se však těmito skutečnostmi odmítl zabývat, stejně jako se nezabýval případným podílem navrhovatele na vytýkaných nedostatcích.

JUDr. Š. poukázala na negativní jednání navrhovatele vůči její osobě. Od roku 2009 je jí vyhrožováno vyloučením z justice, jsou na ní podávána nepravdivá pracovní hodnocení, namítá agresivní žalobní aktivity navrhovatele. Namítla neexistenci standardů pro hodnocení soudců a příliš obecnou skutkovou podstatu kárného provinění dle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích. Z jejího osobního spisu byla odstraněna veškerá pozitivní pracovní hodnocení, stávající hodnocení vypracovaná vedením Okresního soudu v Ostravě jsou neodborná a lživá. Vedení soudu s ní odmítá konstruktivně diskutovat o pracovních podmínkách. Byla nucena se podrobit na výzvu vedení soudu mnoha lékařským vyšetřením, přičemž došlo k pochybení při jejich samotném zadání. Domnívá se, že v případě pochybení z její strany, která byla označena jako kárná provinění, nebyla naplněna materiální stránka deliktu, neboť nedošlo k žádné škodě.

Předsedkyně senátu seznámila účastníky s výsledky předběžného šetření. Za podklady pro rozhodnutí v dané věci kárný senát považoval zejména předchozí rozhodnutí o kárných proviněních JUDr. Š. Výrokem I. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2011, č. j. 11 Kss 9/2009 – 331 byla soudkyně uznána vinnou, že jako soudkyně Okresního soudu v Ostravě svou nedůvodnou nečinností zavinila průtahy při vyřizování občanskoprávních věcí, čímž porušila povinnost stanovenou v § 100 odst. 1 o. s. ř. postupovat po zahájení řízení v řízení i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta, a dále porušila povinnost stanovenou v § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, přičemž tímto jednáním ohrozila důvěru ve spravedlivé rozhodování soudů, a to v celkem 27 věcech. Výrokem II. téhož rozhodnutí byla shledána vinnou z druhého kárného provinění, kterého se dopustila taktéž nedůvodnou nečinností, a to v jiném časovém období v celkem 9 věcech.

Rozhodnutím ze dne 7. 11. 2012, č. j. 11 Kss 4/2012 - 92 byla JUDr. Š. uznána vinnou, že jako soudkyně Okresního soudu v Ostravě v rozporu s občanským soudním řádem po vydání rozsudku č. j. 16 C 19/2011 - 17 ze dne 18. 4. 2011 a doručení odvolání žalovaného, které jí bylo kanceláří předáno se spisem dne 16. 6. 2011, nařídila a konala ústní jednání ve dnech 19. 9. 2011, 19. 10. 2011 a 19. 12. 2011, a způsobila v odvolacím řízení průtah až do 19. 12. 2011, kdy byla vydána usnesení o výzvě k zaplacení soudního poplatku a k odstranění vad odvolání; dále že ve věci vedené pod sp. zn. 16 C 246/2010 činila úkony od 4. 11. 2010 do 2. 4. 2012, přestože z žaloby bylo zřejmé, že se jedná o pracovněprávní spor, který měl projednávat některý z občanskoprávních senátů s pracovněprávní specializací. V odůvodnění tohoto rozhodnutí kárný senát uvedl, že kárně obviněná soudkyně se v řízení vedeném pod sp. zn. 16 C 19/2011 dopustila hrubého porušení základních principů soudního řízení, neboť po vynesení meritorního rozhodnutí ve věci a po podání odvolání jedním z účastníků ve věci činila další úkony prvostupňového nalézacího řízení. Jednalo se o nerespektování zcela základního pravidla řízení, zakotveného v občanském soudním řízení v § 156 odst. 3 o. s. ř. („*Jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán*.“). V projednávané věci se u kárně obviněné soudkyně nejednalo o přehlédnutí, nýbrž o opakované a hrubé porušení povinnosti vykonávat činnost soudce svědomitě, což zahrnuje i povinnost seznámit se s obsahem věcí, v nichž činí úkony směřující k rozhodnutí. Soudkyně po vynesení rozsudku nařídila a realizovala celkem tři ústní jednání. Při žádném z těchto úkonů nezaregistrovala vyhlášený rozsudek, což

znamená, že obsah spisu a tím i projednávané věci jí nebyl znám. Neučinila tak před žádným z celkem tří nařízených a provedených ústních jednání. Soudkyně tak nikoliv ojediněle, ale opakovaně prokazatelně porušila povinnost vykonávat svědomitě svou funkci a to velmi závažným způsobem, neboť rozhodovala ve věci, se kterou nebyla seznámena.

Z průběhu řízení vedeného pod sp. zn. 16 C 246/2010 vyplývá, že bylo zatíženo typově shodnými nedostatky jako řízení sp. zn. 16 C 19/2011. Kárně obviněná soudkyně vedla v této věci řízení, aniž by si ujasnila její charakter a podstatu, opakovaně rezignovala na přípravu řízení před konáním úkonů směřujících k rozhodnutí věci. V období od 4. 11. 2010 do 2. 4. 2012 činila v této věci úkony jako samosoudkyně, přestože z žaloby bylo zřejmé, že se jedná o pracovněprávní spor, který měl projednávat některý z občanskoprávních senátů s pracovněprávní specializací. Kárně obviněná soudkyně neuvedla, ani na opakované výzvy při ústním jednání, na základě čeho by alespoň teoreticky mohla opírat svůj názor, že se mohlo jednat o jiný nárok než pracovněprávní. Kárný senát dospěl k názoru, že postup soudkyně, která vedla soudní řízení v rozporu se zákonem, tj. v nesprávném obsazení, nelze hodnotit jako důsledek jejího nesprávného uvážení, ale jako projev rezignace na základní povinnosti soudce v řízení. Soudkyně se s obsahem žaloby buď vůbec neseznámila, či zcela rezignovala na jeho vyhodnocení. Stejně jako ve věci sp. zn. 16 C 19/2011 činila ve věci úkony bez znalosti základních údajů o projednávané věci. Kárný senát na základě uvedeného dospěl k závěru, že kárně obviněná soudkyně při postupu v řízení vedeném pod sp. zn. 16 C 246/2010 porušila povinnosti soudce a svým jednáním ohrozila důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

Navrhovatel k návrhu přiložil následující dokumenty, kterými navrhl provést důkaz: výtka ze dne 12. 8. 1993 udělená předsedou Okresního soudu ve Frýdku – Místku; výtka ze dne 11. 3. 1996 udělená předsedkyní Okresního soudu ve Frýdku – Místku; rozhodnutí kárného senátu Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. Ds 5/2000 ze dne 16. 10. 2000, sp. zn. Ds 9/2001 ze dne 5. 10. 2001, sp. zn. Ds 4/2002 ze dne 3. 5. 2002; rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. Skno 2/2002 ze dne 16. 1. 2003; záznam o jednání se soudkyní dne 13. 10. 2008 Spr. 3622/2008 sepsaný Mgr. Dagmar Gottwaldovou, předsedkyní OS v Ostravě.

Při jednání JUDr. Š. navrhla provést důkaz diplomovou prací bakalářky M. M. na téma mobbing a bossing, bakalářskou prací J. P. na téma mobbing ve zdravotnictví a rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 15. 3. 2013, č. j. 16 C 246/2010 – 163. Dále soudkyně navrhla kárnému senátu, aby si opatřil k provedení důkazů dokumenty: žádost navrhovatele o vypracování lékařského posudku na JUDr. Š.; údaj o tom kolik justičních čekatelů u Okresního soudu v Ostravě čeká na své uplatnění; korespondenci mezi JUDr. Š. a lékaři MUDr. R. a MUDr. P.; rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odboru zdravotnictví, č. j. MSK 206365/2011.

JUDr. Š. považovala za vhodné zadat k doplnění důkazního řízení vypracování následujících podkladů: posudek, zda jednání vedení Okresního soudu v Ostravě vůči JUDr. Š. má znaky bossingu; návrh na vypracování analýzy ohledně srovnání rozhodovací činnosti kárného senátu ve věcech průtahů; vyhodnocení pojmu „důvěryhodnost“

a požadavků na ni u funkcí ve veřejné správě či jiných srovnatelných povolání s funkcí soudce.

V závěrečné řeči navrhovatel odkázal na znění § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích. Kárný senát má v daném případě úzký prostor pro posouzení zpochybnění důvěryhodnosti soudce, který byl v posledních 5 letech uznán nejméně třikrát vinným kárným proviněním, judikatura kárných soudů k této otázce zatím neexistuje. Dle jeho názoru mají kárná provinění gradující tendenci závažnosti, neboť nejdříve se jednalo o průtahy v řízení, v posledním rozhodnutí šlo téměř o zneužití práva. Domnívá se, že jsou splněny podmínky pro vyslovení nezpůsobilosti JUDr. Š. k výkonu funkce soudce.

Obhájkyně JUDr. Š. namítla nenaplnění zákonem stanovených podmínek pro rozhodnutí dle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích. V posledních 5 letech byla o kárných proviněních JUDr. Š. vydána pouze dvě rozhodnutí, nikoliv tři, jak stanoví citované ustanovení zákona o soudech a soudcích. Kárný senát nevzal při rozhodování ve věci 11 Kss 4/2012 v úvahu námitky týkající se diskriminačního postupu navrhovatele a jednání se znaky bossingu vůči JUDr. Š. Soudkyni byly vytvářeny záměrně podmínky, při kterých se dopouštěla chyb. Dle jejího názoru se navrhovatel snaží za každou cenu dosáhnout odvolání JUDr. Š. z funkce soudkyně, případně shledání její zdravotní nezpůsobilosti. Přestože v kárných řízeních s JUDr. Š. byla v posledních pěti letech vydána dvě pravomocná rozhodnutí o kárném provinění, nejednalo se o závažná pochybení soudkyně, které by mohlo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudu. Při hodnocení důvěryhodnosti soudkyně by měly být zjišťovány důsledky jejího jednání vůči účastníkům řízení. Takové důsledky vytýkaných pochybení nenastaly a obhájkyně z tohoto důvodu namítá, aby kárný senát návrh na vyslovení nezpůsobilosti JUDr. Š. vykonávat funkci soudkyně zamítl.

JUDr. Š. ve své závěrečné řeči odkázala na přednes své obhájkyně. Zdůraznila, že v žádné její věci nebylo rozhodnuto o povinnosti uhradit škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, k čemuž naopak došlo ve věcech jiných soudců Okresního soudu v Ostravě.

IV. Rozhodnutí o návrzích na provedení důkazů a vznesení předběžných otázek

Kárný senát při ústním jednání opakovaně zdůraznil, že důkazní řízení je nutno vést za účelem prokázání relevantních skutečností pro projednávanou věc a odkázal na znění § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích, dle něhož je v daném řízení nutno ověřit existenci pravomocných rozhodnutí o třech kárných provinění vydaných v průběhu předchozích 5 let a s tím související zpochybnění důvěryhodnosti dalšího setrvání soudkyně v její funkci.

S odkazem na takto vymezené podmínky pro meritorní rozhodnutí zamítl návrhy JUDr. Š. provést důkaz diplomovou prací bakalářky M. M. na téma mobbing a bossing, bakalářskou prací J. P. na téma mobbing ve zdravotnictví, rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 15. 3. 2013, č. j. 16 C 246/2010 – 163, písemným vyhotovením žádosti vedení Okresního soudu v Ostravě o vypracování lékařského posudku na soudkyni, korespondence mezi JUDr. Š. a lékaři MUDr. R. a MUDr. P., rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odboru zdravotnictví, č. j. MSK 206365/2011, neboť

JUDr. Š. těmito důkazy vyvracela správnost rozhodnutí kárného senátu sp. zn. 11 Kss 4/2012, které je však pravomocné a polemika s jeho obsahem již v daném řízení není relevantní.

JUDr. Š. dále žádala důkazní řízení doplnit o posudek, zda jednání vedení Okresního soudu v Ostravě vůči JUDr. Š. má znaky bossingu; návrh na vypracování analýzy ohledně srovnání rozhodovací činnosti kárného senátu ve věcech průtahů; vyhodnocení pojmu „důvěryhodnost“ a požadavků na ni u funkcí ve veřejné správě či jiných srovnatelných povolání s funkcí soudce. Posudek ohledně přístupu vedení Okresního soudu v Ostravě k JUDr. Š. nebyl kárným senátem zadán, neboť i touto skutečností se podrobně zabýval v rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 4/2012 a dospěl k závěru, že soudkyně neuvedla skutečnosti, ze kterých by bylo možno usuzovat, že k takovému jednání ze strany vedení soudu vůči její osobě skutečně dochází. Soudkyně závěr kárného senátu napadla u Ústavního soudu, který její výtky neshledal důvodnými. Kárný senát proto na svém závěru ohledně neexistence potřeby doplnění dokazování o uvedený posudek setrval. JUDr. Š. namítala nedodržení zásady, podle které v případě diskriminace na pracovišti nese důkazní břemeno zaměstnavatel. Kárný senát k této námitce uvádí, že podmínkou pro uvedené přenesení důkazního břemene je věrohodné a pravděpodobné tvrzení, z něhož vyplývá pochybnost o případném diskriminačním jednání ze strany zaměstnavatele, zde vedení soudu. Jak již bylo uvedeno v odůvodnění rozhodnutí ve věci sp. zn. 11 Kss 4/2012, JUDr. Š. odkazovala na běžné úkony vedení soudu vůči soudcům, např. provádění prověrek spisů, reorganizace pracoviště spojené se změnou kanceláře, pokyn podrobit se zdravotní prohlídce, které vůči sobě pociťovala jako šikanózní. Z jejího tvrzení, které nebylo zpochybňováno (tj. kárný senát nepolemizoval s tím, že vedení soudu provádělo prověrku jejích spisů a odeslal ji na lékařskou prohlídku, atd.) však nebylo zřejmé, že by se popsané úkony vedení soudu vymykaly běžnému rámci jeho působení v rámci výkonu státní správy soudů. Vedení soudu v řízení vedených pod sp. zn. 11 Kss 9/2009 a 11 Kss 4/2012 k jejímu tvrzení vždy prokázalo objektivní důvod k provádění prověrek spisů (existenci nedostatků v předchozí činnosti) i skutečnosti, na základě kterých byla JUDr. Š. vyzvána k podrobení se lékařské prohlídce (existence závažných pochybení při její činnosti, ověření, zda na vzniku vytýkaných nedostatků má vliv zdravotní stav soudkyně). Jak bylo kárným senátem v rámci tohoto rozhodnutí opakovaně zdůrazňováno, v řízení o vyslovení nezpůsobilosti k výkonu funkce soudce dle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích nelze nijak přehodnocovat obsah podkladových pravomocných rozhodnutí o spáchání kárných provinění v posledních 5 letech.

Vypracování analýzy ohledně srovnání rozhodovací činnosti kárného senátu ve věcech průtahů kárný senát nezahrnul do důkazního řízení, neboť nebylo zřejmé, jaký závěr použitelný v projednávané věci by z této analýzy mohl být učiněn. Kárný senát pravidelně vyhodnocuje vlastní rozhodovací činnost ohledně průtahů v řízení i činnost ostatních kárných senátů, tyto údaje jsou mu známy. Nicméně z rozhodnutí lze porovnat pouze počet a délku průtahů v konkrétní věci a následně uložené kárné opatření. Tato porovnání kárný senát pravidelně provádí při úvahách o posouzení viny a kárných opatření, avšak vždy se zohledněním ke skutkovým okolnostem každé věci (druh řízení, specializace soudce, administrativní zázemí, osobnostní specifika na straně kárně obviněného soudce, atd). Jak již bylo opakovaně uvedeno, v této věci kárný senát nemohl nic změnit na výroku rozhodnutí, kterým byla JUDr. Š. shledána vinnou kárnými

proviněními v podobě nedůvodné nečinnosti v řízení. Hodnocení závažnosti provinění, které kárný senát v testu hodnocení důvěryhodnosti soudkyně následně provedl, je zcela individuální, závislé na konkrétních okolnostech daného řízení. Lze tedy konstatovat, že údaje o rozhodování kárných senátů Nejvyššího správního soudu má kárný senát k dispozici z údajů informačního systému Nejvyššího správního soudu (ISAS), nedospěl však k závěru, že by speciálně zadaná analýza ostatních rozhodnutí pro toto řízení byla nezbytná a relevantní pro posouzení závažnosti již shledaných kárných provinění ve vztahu k naplnění podmínek § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích. Vyhodnocení pojmu „důvěryhodnost" a požadavků na ni u funkcí ve veřejné správě či jiných srovnatelných povolání s funkcí soudce kárný senát v odůvodnění tohoto rozhodnutí provedl, jednalo se však o hodnocení právních požadavků, nikoliv skutkových otázek, které jsou zjišťovány důkazními prostředky.

Kárný senát rovněž neprovedl ověření údajů, kolik justičních čekatelů „čeká" na jmenování do funkce soudce a přidělení k Okresnímu soudu v Ostravě. O funkci soudce se dlouhodobě uchází vysoký počet uchazečů, včetně justičních čekatelů. Zjištění jejich přesného počtu je jednak nemožné, neboť by předpokládalo ověření subjektivního zájmu u každého stávajícího justičního čekatele, a zejména nemá žádný vliv na meritorní posouzení projednávané věci, tj. způsobilosti JUDr. Š. k výkonu funkce soudkyně. Z nesporné skutečnosti, že o jakékoliv uvolněné místo soudce okresního soudu (tj. nejen v Ostravě) má zájem mnoho uchazečů, nelze bez dalšího dovozovat motivaci navrhovatele k podání návrhu na zahájení řízení dle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích, a v žádném případě jeho důvodnost.

Při posouzení návrhů na položení předběžných otázek Soudnímu dvoru Evropské unie dle čl. 234 Smlouvy o založení Evropského společenství Nejvyšší správní soud nejprve ověřoval, zda jeho rozhodnutí v této věci závisí na výkladu práva Evropské unie, jak namítla JUDr. Š. Položení předběžné otázky není přípustné bez kauzální souvislosti s projednávanou věcí, tj. otázka případného sporného výkladu komunitárního práva musí být pro danou věc relevantní, soud ji musí řešit v rámci meritorního projednání. Předmět rozhodování podle § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích je uveden výše, jedná se o ověření splnění formální podmínky existence třech rozhodnutí vydaných v příslušném časovém úseku a dále podmínky zpochybnění důvěryhodnosti dalšího setrvání dotyčného soudce ve funkci. Samotný obsah rozhodnutí, tj. zda soudce skutečně spáchal kárná provinění, již není předmětem tohoto řízení. Veškeré otázky navrhované položit JUDr. Š. se však týkaly samotného věcného posouzení kárných provinění (případně formulace jejich skutkové podstaty), o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto. Kárný senát z uvedených důvodů dospěl k závěru, že pro položení předběžných otázek Soudnímu dvoru Evropské unie dle čl. 234 Smlouvy o založení Evropského společenství není splněna podmínka kauzální souvislosti navrhovaných otázek s meritorním rozhodnutím v dané věci.

V. Hodnocení důkazů, závěry kárného senátu

Kárný senát byl v projednávané věci povinen ověřit, zda jsou splněny podmínky ustanovení § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích. Dle tohoto ustanovení je soudce nezpůsobilý vykonávat svou funkci, pokud byl v posledních 5 letech před podáním

takového návrhu nejméně třikrát pravomocně uznán vinným kárným proviněním, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci.

Kárný senát byl na základě tohoto návrhu povinen ověřit, zda jsou naplněny podmínky citovaného ustanovení. První podmínka je ryze formální, tj. ověření, zda existují rozhodnutí, kterými byla JUDr. Š. v posledních 5 letech před 21. 1. 2013 (kdy byl tento návrh doručen Nejvyššímu správnímu soudu) třikrát pravomocně uznána vinnou kárným proviněním. Nejvyšší správní soud k tomuto konstatuje, že dne 30. 6. 2009 bylo vydáno rozhodnutí č. j. 11 Kss 9/2009 – 331, které téhož dne nabylo právní moci. Výroky č. I. a II. tohoto rozhodnutí byla JUDr. Š. uznána vinnou ze dvou samostatných kárných provinění. Rozhodnutím ze dne 7. 11. 2012, č. j. 11 Kss 4/2012 – 92, byla uznána vinnou z dalšího kárného provinění. I toto rozhodnutí nabylo právní moci. Obě rozhodnutí byla citována při ústním jednání.

K námitce obhájkyně kárný senát uvádí, že ustanovení § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích stanoví jednoznačně podmínku trojího uznání viny kárným proviněním, bez ohledu na to, kolika rozhodnutími se tak formálně stane. Rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 9/2009 obsahuje dva samostatné výroky o odlišných kárných proviněních. Tato skutečnost, tj. že se jedná o dvě kárná provinění, je zdůrazněna i v odůvodnění tohoto rozhodnutí. Obhájkyně ostatně tuto námitku vznesla pouze v rámci závěrečné řeči, neučinila ji předmětem obhajoby při ústním jednání, k případnému zpochybnění dvou samostatných kárných provinění nenavrhla žádné důkazy. Kárný senát proto uzavírá, že formální podmínka trojího uznání viny v kárném řízení ve stanoveném časovém úseku 5 let byla splněna.

Zákon o soudech a soudcích v ustanovení § 91 písm. c) stanoví pro rozhodnutí o nezpůsobilosti vykonávat soudcovskou funkci další podmínku, a to posouzení, zda skutečnost, že soudce byl v posledních 5 letech shledán vinným z nejméně 3 kárných provinění, zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci. Toto posouzení zabraňuje mechanickému uplatnění pravidla „3x a dost“, což by bylo v případě rozhodování ve věcech soudců nepřípustné. Kárný senát ve svých rozhodnutích opakovaně zdůraznil, že hodnocení činnosti soudce musí být vždy individuální.

Pojem „důvěryhodnost“ je neurčitým právním pojmem, který není žádným právním předpisem definován, úkolem kárného senátu bylo jej v projednávané věci vyložit a posoudit jeho naplnění. „Důvěryhodnost“ obecně znamená, že daná osoba je hodná důvěry či požívá důvěru ze strany svého okolí. Důvěryhodnost soudce je dána důvěrou zejména ze strany účastníků řízení, o jejichž právech a povinnostech rozhoduje, v to, že má schopnost nezávisle, nestranně, odborně a spravedlivě rozhodovat, v jeho charakterové i osobnostní vybavení. Dále je dána důvěrou ze strany členů soudcovského stavu i vedení soudu, které odpovídá za řádný chod soudu, důvěrou osob, které se zúčastňují soudního řízení, zejména státních zástupců a advokátů, a též důvěrou ze strany veřejnosti, která musí mít obecně důvěru v soudcovský stav či v soudní moc jako jednu ze složek státní moci.

Obecně lze konstatovat, že nejčastěji je při posuzování důvěryhodnosti osob prověřována jejich bezúhonnost, tj. existence negativních rozhodnutí či jiných relevantních záznamů (např. § 8 zákona č. 277/2009 Sb., § 13 zákona č. 372/2011 Sb., § 4 zákona č.

93/2009 Sb., a další). Zákon č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) rozlišuje mezi trestní a disciplinární bezúhonností. Dle § 145 tohoto zákona se za bezúhonnou pro účely jmenování autorizovaným inspektorem nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena za (zde specifikovaný) trestný čin, a dále osoba, které byla Českou komorou autorizovaných inženýrů pravomocně uložena jako disciplinární opatření pokuta nebo pozastavení či odnětí autorizace. Bezúhonnost lze však chápat pouze jako součást důvěryhodnosti, nezahrnuje celý tento pojem. V ustanovení § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích je posouzení bezúhonnosti zahrnuto v první formální podmínce existence pravomocných rozhodnutí o třech kárných proviněních v průběhu pěti let před podání návrhu.

Kárný senát ověřil, zda srovnatelné posouzení důvěryhodnosti v případě opakujících se disciplinárních provinění je upraveno v jiných právních předpisech týkajících se podobných povolání či funkcí. Zcela shodnou úpravu pro soudní exekutory lze nalézt pouze v § 116 odst. 11 zákona č. 120/2001 Sb. (exekučního řádu), toto ustanovení však bylo do exekučního řádu vloženo velmi nedávno, s účinností od 1. 1. 2013. Vzhledem k podmínce aplikace tohoto ustanovení v případě trojího shledání vinným závažným kárným deliktem u exekutora v posledních 5 letech, toto ustanovení logicky nemohlo být zatím aplikováno a neexistuje k němu žádná inspirativní judikatura.

Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (§ 26 písm. b/) nebo zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii (§ 8 odst. 1 písm. c/) ukládají posoudit důvěryhodnost dalšího setrvání ve funkci státního zástupce či ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie v případě, kdy byl příslušník příslušné profese pravomocně odsouzen za trestný čin. Pro takové posouzení je dle dostupné judikatury určující povaha konkrétního trestného činu a slučitelnost jeho spáchání se setrváním v příslušném profesním stavu. Přitom je posuzována zejména souvislost spáchané trestné činnosti s profesní činností státního zástupce či advokáta. Takové srovnání není relevantní provádět v případě, kdy posouzení důvěryhodnosti předcházejí tři pravomocná rozhodnutí o kárných proviněních soudce, u kterých je zřejmé, že úzce souvisí s výkonem činnosti soudce vždy. Ani judikatura soudů či disciplinárních orgánů advokátní komory k uvedeným ustanovením tedy není pro projednávanou věc přínosná.

Kárný senát proto musel zvolit vlastní kritéria pro posouzení, zda skutečnost, že JUDr. Š. byla v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení řízení o způsobilosti soudce vykonávat svou funkci třikrát pravomocně uznána vinnou kárným proviněním, zpochybňuje důvěryhodnost jejího dalšího setrvání v soudcovské funkci. Dle názoru kárného senátu je při tomto posouzení nutno vyhodnotit povahu, závažnost a intenzitu kárných provinění, kterými byl dotyčný soudce shledán v předchozích 5 letech vinným, dále posoudit celkový průběh profesní kariéry soudce a v posledním kroku zvážit další případné relevantní skutečnosti, například osobní postoj soudce k vytýkaným nedostatkům.

Při hodnocení prvního z uvedených kritérií, tj. povahy, závažnosti a intenzity kárných provinění, kterými byla JUDr. Š. uznána vinnou rozhodnutími sp. zn. 11 Kss 9/2009 a 11 Kss 4/2012, kárný senát odkazuje na souhrn popisu těchto provinění v části III. tohoto rozhodnutí. U všech třech kárných provinění konstatoval, že se jedná o závažné

nedostatky. U prvních dvou kárných provinění byla soudkyně shledána vinnou z nikoliv zanedbatelných průtahů v několika desítkách věcí. V závěru rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 9/2009 jsou obě kárná provinění hodnocena jako závažná. V rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 4/2012 byla JUDr. Š. shledána vinnou z hrubého porušení základních principů soudního řízení. Bylo konstatováno, že opakovaně a hrubě porušila povinnost vykonávat činnost soudce svědomitě, zde konkrétně povinnost seznámit se s obsahem věcí, v nichž činí úkony směřující k rozhodnutí, přičemž důsledkem bylo bezdůvodné prodloužení řízení, rozhodování v nesprávném obsazení soudu a nejistota účastníků řízení.

Kárný senát k uvedenému souhrnu kárných provinění konstatuje, že žádné z kárných provinění nelze označit za méně závažné, tj. s intenzitou závažnosti na spodní hranici potřebné k naplnění skutkové podstaty kárného provinění. Jednalo se o opakovaná a dlouhodobá negativní jednání, která měla dopad na účastníky řízení v podobě bezdůvodně dlouhé délky řízení a nejistoty ohledně smysluplnosti prováděných úkonů a odborného vedení soudního řízení. Závažnost těchto kárných provinění potvrzují i uložená kárná opatření, tj. snížení platu v horní polovině možného rozsahu i doby trvání.

JUDr. Š. se závěry rozhodnutí kárného senátu vydaných pod sp. zn. 11 Kss 9/2009 a sp. zn. 11 Kss 4/2012 nesouhlasila a domáhala se jejich přehodnocení v nyní vedeném řízení. Kárný senát k jejím výhradám konstatuje, že se jedná o pravomocná rozhodnutí, jejichž obsah je závazný. Nelze se tedy zabývat otázkou formulace skutkové podstaty kárného provinění v § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, neboť v tomto řízení není rozhodováno o jejím naplnění. Ani výhrady vznesené proti nepřípustnosti řádných opravných prostředků proti rozhodnutí vydanému v kárném řízení nejsou v projednávané věci relevantní. Pro úplnost lze odkázat na nález Ústavního soudu Pl. ÚS 33/09 ze dne 29. 9. 2010, který zamítl návrh na zrušení § 21 zákona č. 7/2002 Sb. (tj. nepřípustnost opravného prostředku v kárném řízení ve věcech soudců) podaný kárným senátem rozhodujícím v této věci. Kárný senát zde vyslovil své pochybnosti o souladu jednostupňového kárného řízení ve věcech soudců s ústavním pořádkem, jeho návrh byl Ústavním soudem posouzen jako nedůvodný a tento nález je kárný senát povinen respektovat. Na právní moci rozhodnutí o kárných proviněních nic nemění ani skutečnost, že JUDr. Š. podala v den ústního jednání v této věci návrh na obnovu řízení vedeného pod sp. zn. 11 Kss 4/2012. Jedná se o mimořádný opravný prostředek, který nemá na právní moc napadeného rozhodnutí vliv.

Dalším kritériem relevantním pro posouzení, zda trojí uznání viny v kárném řízení zpochybňuje důvěryhodnost dalšího setrvání JUDr. Š. ve funkci soudkyně, je vyhodnocení celkového průběhu její profesní kariéry. Z důkazů předložených navrhovatelem kárný senát ověřil, že JUDr. Š. byly uděleny dvě výtky za doby jejího působení na Okresním soudu ve Frýdku – Místku. Dále byla shledána třikrát vinnou z kárného provinění kárným senátem Vrchního soudu v Olomouci, a to v letech 2000, 2001 a 2002. Předmětem kárného řízení před kárným senátem Nejvyššího správního soudu ve výše zmiňovaných věcech sp. zn. 11 Kss 9/2009 a 11 Kss 4/2012 byla jednání počínaje rokem 2008. Lze tedy shrnout, že JUDr. Š. se potýkala s problémy při výkonu soudcovské činnosti průběžně. Je také možno zdůraznit, že nedostatky jí byly vytýkány na několika různých soudech, je tedy vyloučeno, že kárné postihy byly pouze důsledkem zaujatého přístupu určitého soudního funkcionáře či vedení soudu, či byly vyvolány přechodnou osobní či zdravotní indispozicí.

Při hodnocení dalších podstatných skutečností kárný senát přihlédl i k osobnímu postoji JUDr. Š. k vytýkaným nedostatkům. JUDr. Š. ve svém písemném vyjádření k návrhu na zahájení řízení i při ústním projevu při jednání zcela zásadně nesouhlasila s tvrzením navrhovatele ani s hodnocením kárného senátu. Je nutno zdůraznit, že jako účastník řízení má právo oponovat navrhovateli a předkládat odlišná tvrzení a důkazy pro ně svědčící. Postoj JUDr. Š. k výtkám vůči její osobě a činnosti byl vždy nekompromisní, nikdy nepřipustila pochybení z její strany, případně popírala jakékoliv negativní důsledky vzniklých pochybení na práva účastníků řízení. I přes zmíněné právo na obranu a obhajobu kárný senát považuje takový postoj za sporný a prokazující nedostatek sebereflexe. Ze strany soudkyně nesporně došlo k opakovanému jednání, které se nemohlo neprojevit negativně v právní sféře účastníků řízení. Jednalo se o několikaměsíční nečinnosti v desítkách věcí, o prodlužování řízení nedůvodnými úkony, o vedení řízení při nesprávném obsazení soudu. Neschopnost vyhodnotit tyto důsledky a vyjádřit nad jejich vznikem politování se jeví jako skutečnost zpochybňující uvážlivost soudkyně a schopnost vyvozovat ze skutkových okolností odpovídající závěry. I v případě připuštění negativních vlivů jako jsou celkové přetížení justice a soudců, nedostatečný počet administrativních pracovníků soudu, atd., je u soudce neschopnost přijmout alespoň minimální díl odpovědnosti za zásah do práv účastníků zneklidňující, vzbuzující pochybnosti o jeho objektivitě. Uvědomění si vlastních nedostatků a analýza jejich příčin je nejspolehlivější zárukou před jejich opakováním a prohlubováním. JUDr. Š. svým přístupem založeným na jednoznačném přesvědčení o tom, že za nedostatky zjištěné při její činnosti nesou odpovědnost výhradně třetí osoby, zpochybnila pravděpodobnost nápravy vytýkaných problémů ve funkci soudkyně.

Kárný senát na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že v projednávané věci byly naplněny podmínky ustanovení § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích, neboť JUDr. Š. byla nejméně třikrát pravomocně uznána vinnou kárným proviněním a tato skutečnost zároveň zpochybňuje důvěryhodnost jejího dalšího setrvání v soudcovské funkci. V souladu s tímto závěrem bylo ve věci rozhodnuto o vyslovení její nezpůsobilosti k výkonu funkce soudce. Funkce soudkyně jí zanikla v souladu s ustanovením § 94 písm. c) ve spojení s § 91 písm. c) zákona o soudech a soudcích, dnem právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu